

Państwowa Komisja ds. Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego
ul. Ogrodowa 28/30
00-896 Warszawa

WARUNKI I FORMA PRZEPROWADZANIA EGZAMINU CERTYFIKATOWEGO Z JĘZYKA POLSKIEGO JAKO OBCEGO DLA OSÓB O SPECJALNYCH POTRZEBACH

1. Informacje o sposobie dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminów certyfikacyjnych z języka polskiego jako obcego przeznaczone są dla zdających:

- a) **niepełnosprawnych**, posiadających **orzeczenie lekarskie** o dysfunkcji,
- b) **chorych** lub **niesprawnych czasowo**, posiadających **zaświadczenie lekarskie** o stanie zdrowia, wydane przez lekarza,
- c) **ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się**, posiadających **opinię** poradni psychologiczno-pedagogicznej.

2. Rodzaj dostosowania warunków i formy egzaminu zależy od rodzaju dysfunkcji zdających. Mogą to być zdający:

- niestyszący¹,
- słabostyszący²,
- niewidomi,
- słabowidzący,
- z niepełnosprawnością ruchową oraz czasową niepełnosprawnością rąk,
- z afazją,
- z zaburzeniami komunikacji językowej,
- z chorobami przewlekłymi,
- chorzy lub niepełnosprawni czasowo,
- z dysleksją, dysgrafią i dysortografią.

3. Dostosowanie **warunków** przeprowadzania egzaminów może polegać na:

- a) zminimalizowaniu ograniczeń wynikających z niepełnosprawności,
- b) zapewnieniu zdającemu miejsca pracy odpowiedniego do jego potrzeb oraz możliwości psychofizycznych,
- c) wykorzystaniu odpowiedniego specjalistycznego sprzętu,
- d) odpowiednim przedłużeniu czasu przewidzianego na przeprowadzenie egzaminu,
- e) ustaleniu zasad oceniania rozwiązań zadań wykorzystywanych do przeprowadzania egzaminu, uwzględniających potrzeby edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne zdającego,
- f) zapewnieniu obecności i pomocy w czasie egzaminu członka komisji wspomagającego zdającego w czytaniu/pisaniu lub pomocy w obsłudze specjalistycznego sprzętu.

4. Dostosowanie **formy** egzaminu polega na przygotowaniu odrębnych arkuszy dostosowanych do potrzeb i możliwości zdających.

¹ Osoby mające orzeczenie, w którym stwierdzono ubytek słuchu powyżej 70 dB (w orzeczeniu dopuszcza się zamiennie słowne określenie stopnia niedosłuchu: „znaczny” lub „głęboki”).

² Osoby mające orzeczenie, w którym stwierdzono ubytek słuchu od 20 do 70 dB (w orzeczeniu dopuszcza się zamiennie słowne określenie stopnia niedosłuchu: „lekki” lub „umiarkowany”).

5. Zdający, który zamierza skorzystać z prawa zdawania egzaminu w warunkach i formie dostosowanej do jego potrzeb, powinien złożyć stosowny wniosek do przewodniczącego komisji egzaminacyjnej w wybranym ośrodku egzaminacyjnym (podmiocie uprawnionym), w terminie nie krótszym niż miesiąc przed datą egzaminu. W sytuacjach losowych zaświadczenie o stanie zdrowia może być dostarczone w terminie późniejszym.

6. W zależności od zgłoszonej potrzeby, do wniosku należy dołączyć aktualne:

- a) orzeczenie komisji lekarskiej o niepełnosprawności³,
- b) zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia,
- c) opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się⁴.

W wypadku, gdy egzamin odbywa się w polskim ośrodku egzaminacyjnym, a ww. dokumenty zostały sporządzone w języku innym niż polski, należy dołączyć ich uwierzytelnione tłumaczenie.

7. Przystąpienie do egzaminu z języka polskiego jako obcego w warunkach i formie dostosowanych do potrzeb i możliwości zdających zapewnia przewodniczący komisji w danym ośrodku egzaminacyjnym. Po stwierdzeniu kompletności przedstawionych przez zdającego dokumentów, przewodniczący podejmuje kroki umożliwiające dostosowanie warunków i/lub formy egzaminu do specyficznych potrzeb kandydata.

Jeśli zachodzi taka potrzeba, przewodniczący komisji informuje sekretariat PKdsPZJPjO o konieczności dostosowania arkuszy egzaminacyjnych do potrzeb i możliwości zdających oraz kryteriów oceniania.

8. Egzamin pisemny z języka polskiego jako obcego powinien odbywać się w oddzielnym pomieszczeniu, jeżeli zdający korzysta z co najmniej jednego z następujących dostosowań:

- a) przedłużony czas egzaminu,
- b) korzystanie z urządzeń technicznych,
- c) udział wspomagającego członka zespołu egzaminacyjnego (w czytaniu i/lub pisaniu).

9. Sposoby dostosowania warunków i formy przeprowadzania egzaminu certyfikatowego z języka polskiego jako obcego do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych zdających:

³ Orzeczenie wydane przez zespół orzekający działający w publicznej poradni specjalistycznej.

⁴ Opinia o specyficznych trudnościach w uczeniu się wydana przez zespół opiniujący publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej, albo niepublicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym niepublicznej poradni specjalistycznej.

RODZAJ DYSFUNKCJI	DOKUMENT UMOŻLIWIĄCY DOSTOSOWANIE EGZAMINU	SPOSOBY DOSTOSOWANIA FORMY I WARUNKÓW EGZAMINU	
		EGZAMIN PISEMNY	EGZAMIN USTNY
ZDAJĄCY NIESŁYSZĄCY	na podstawie orzeczenia lekarskiego	<ul style="list-style-type: none"> – arkusze egzaminacyjne dostosowane do dysfunkcji – przeprowadzenie egzaminu w oddzielnej sali – zastosowanie kryteriów oceniania uwzględniających dysfunkcję 	<ul style="list-style-type: none"> – zwolnienie z części ustnej egzaminu
ZDAJĄCY SŁABOSŁYSZĄCY	na podstawie orzeczenia lekarskiego	<ul style="list-style-type: none"> – korzystanie z urządzeń technicznych odpowiednich do wady słuchu (słuchawki) – pomoc w obsłudze specjalistycznego sprzętu – dostarczenie płyty CD z dostosowanym nagraniem (<i>wydłużone przerwy na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie</i>) – przedłużenie czasu trwania każdej części egzaminu nie więcej niż o 30 minut 	<ul style="list-style-type: none"> – korzystanie z urządzeń technicznych odpowiednich do wady słuchu (słuchawki) – pomoc w obsłudze specjalistycznego sprzętu – przedłużenie czasu trwania egzaminu nie więcej niż o 15 minut
ZDAJĄCY NIEWIDOMI	na podstawie orzeczenia lekarskiego	<ul style="list-style-type: none"> – dostosowane arkusze egzaminacyjne w czarnodruku nagrane na płycie CD (pliki zapisane w formacie MS Word lub .pdf) – korzystanie ze specjalistycznego sprzętu i oprogramowania – pomoc w obsłudze specjalistycznego sprzętu i oprogramowania – dostarczenie płyty CD z dostosowanym nagraniem (<i>wydłużone przerwy na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie</i>) – pomoc członka komisji przy odczytywaniu poleceń i tekstów i/lub przy zapisywaniu odpowiedzi zdającego – przedłużenie czasu trwania każdej części egzaminu nie więcej niż o 30 minut 	<ul style="list-style-type: none"> – dostosowane zestawy egzaminacyjne w czarnodruku nagrane na płycie CD (pliki zapisane w formacie MS Word lub .pdf) – korzystanie ze specjalistycznego sprzętu i oprogramowania – pomoc w obsłudze specjalistycznego sprzętu i oprogramowania – pomoc członka komisji przy odczytywaniu poleceń i tekstów – przedłużenie czasu trwania egzaminu nie więcej niż o 15 minut

<p style="text-align: center;">ZDAJĄCY SŁABOWIDZĄCY</p>	<p style="text-align: center;">na podstawie orzeczenia lekarskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> – arkusze egzaminacyjne dostosowane do dysfunkcji: czcionka Arial 16 pkt. – dostarczenie płyty CD z dostosowanym nagraniem (<i>wydłużone przerwy na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie</i>) – korzystanie z przyborów optycznych – odpowiednie oświetlenie stanowiska pracy – pomoc członka komisji przy odczytywaniu tekstów i poleceń – przedłużenie czasu trwania każdej części egzaminu nie więcej niż o 30 minut 	<ul style="list-style-type: none"> – zestawy egzaminacyjne dostosowane do dysfunkcji: czcionka Arial 16 pkt., powiększone ilustracje – korzystanie z przyborów optycznych – odpowiednie oświetlenie stanowiska pracy – pomoc członka komisji przy odczytywaniu tekstów i poleceń – przedłużenie czasu trwania egzaminu nie więcej niż o 15 minut
<p style="text-align: center;">ZDAJĄCY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ RUCHOWĄ</p> <p style="text-align: center;">ORAZ</p> <p style="text-align: center;">CZASOWĄ NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ RĄK</p>	<p style="text-align: center;">na podstawie orzeczenia lekarskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> – miejsce pracy dostosowane do potrzeb zdającego – korzystanie ze specjalistycznego sprzętu (komputer) – pomoc w obsłudze specjalistycznego sprzętu – dostarczenie płyty CD z dostosowanym nagraniem (<i>wydłużone przerwy na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie</i>) – przedłużenie czasu trwania każdej części egzaminu nie więcej niż o 30 minut 	<ul style="list-style-type: none"> – miejsce pracy dostosowane do potrzeb zdającego – korzystanie ze specjalistycznego sprzętu (komputer) – pomoc w obsłudze specjalistycznego sprzętu – przedłużenie czasu trwania egzaminu nie więcej niż o 15 minut
<p style="text-align: center;">ZDAJĄCY Z AFAZJĄ</p>	<p style="text-align: center;">na podstawie orzeczenia lekarskiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> – dostarczenie płyty CD z dostosowanym nagraniem (<i>wydłużone przerwy na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie</i>) – pomoc członka komisji w czytaniu i/lub pisaniu – zastosowanie szczegółowych zasad oceniania rozwiązań zadań otwartych, uwzględniających specyficzne trudności w uczeniu się – przedłużenie czasu trwania każdej części egzaminu nie więcej niż o 30 minut 	<ul style="list-style-type: none"> – uzupełnienie wypowiedzi ustnej zapisem sporządzonym przez zdającego podczas egzaminu – przygotowanie wypowiedzi na piśmie, jeżeli zaburzenia uniemożliwiają komunikację (<i>dostosowanie możliwe tylko wtedy, gdy zdający nie jest w stanie sformułować wypowiedzi ustnej</i>) – przedłużenie czasu trwania egzaminu nie więcej niż o 15 minut – zastosowanie kryteriów oceniania uwzględniających dysfunkcję

<p>ZDAJĄCY Z ZABURZENIAMI KOMUNIKACJI JĘZYKOWEJ</p>	<p>na podstawie zaświadczenia o stanie zdrowia wydanego przez lekarza</p>	<ul style="list-style-type: none"> – dostarczenie płyty CD z dostosowanym nagraniem (<i>wydłużone przerwy na zapoznanie się z zadaniami sprawdzającymi rozumienie ze słuchu i ich wykonanie</i>) – pomoc członka komisji w czytaniu i/lub pisaniu – zastosowanie szczegółowych zasad oceniania rozwiązań zadań otwartych, uwzględniających specyficzne trudności w uczeniu się – przedłużenie czasu trwania każdej części egzaminu nie więcej niż o 30 minut 	<ul style="list-style-type: none"> – uzupełnienie wypowiedzi ustnej zapisem sporządzonym przez zdającego podczas egzaminu – przygotowanie wypowiedzi na piśmie, jeżeli zaburzenia uniemożliwiają komunikację (<i>dostosowanie możliwe tylko wtedy, gdy zdający nie jest w stanie sformułować wypowiedzi ustnej</i>) – przedłużenie czasu trwania egzaminu nie więcej niż o 15 minut – zastosowanie kryteriów oceniania uwzględniających dysfunkcję
<p>ZDAJĄCY Z CHOROZAMI PRZEWLEKŁYMI</p>	<p>na podstawie orzeczenia lekarskiego lub zaświadczenia o stanie zdrowia wydanego przez lekarza</p>	<ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie warunków zdawania egzaminu do specyfiki choroby – korzystanie z zaleconego przez lekarza sprzętu medycznego i leków koniecznych ze względu na chorobę – przedłużenie czasu trwania każdej części egzaminu nie więcej niż o 30 minut; dodatkowy czas może być przeznaczony na wykonanie zadań lub przerwy, w zależności od potrzeb 	<ul style="list-style-type: none"> – dostosowanie warunków zdawania egzaminu do specyfiki choroby – korzystanie z zaleconego przez lekarza sprzętu medycznego i leków koniecznych ze względu na chorobę – przedłużenie czasu trwania egzaminu nie więcej niż o 15 minut
<p>ZDAJĄCY CHOROZY LUB NIESPRAWNI CZASOWO</p>	<p>na podstawie zaświadczenia o stanie zdrowia wydanego przez lekarza</p>	<ul style="list-style-type: none"> – korzystanie z zaleconego przez lekarza sprzętu medycznego i leków koniecznych ze względu na chorobę – miejsce pracy dostosowane do potrzeb zdającego 	<ul style="list-style-type: none"> – korzystanie z zaleconego przez lekarza sprzętu medycznego i leków koniecznych ze względu na chorobę – miejsce pracy dostosowane do potrzeb zdającego
<p>ZDAJĄCY Z DYSLEKSJĄ, DYSGRAFIA I DYSORTOGRAFIA</p>	<p>na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> – pisanie pracy na komputerze. (<i>Dostosowanie możliwe tylko wtedy, gdy głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie i dokonanie prawidłowej oceny odpowiedzi do zadań w arkuszu egzaminacyjnym</i>) – zastosowanie szczegółowych zasad oceniania rozwiązań zadań otwartych, uwzględniających specyficzne trudności w uczeniu się 	<ul style="list-style-type: none"> – pomoc członka komisji przy odczytywaniu tekstów i poleceń (<i>Dostosowanie możliwe tylko wtedy, gdy głębokość zaburzenia grafii uniemożliwia odczytanie zadań w arkuszu egzaminacyjnym</i>)